

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ЖНАЕУ
від «30» « березня» 2016 р.
протокол №7
Голова Вченої ради
професор Скидан О.В.
« 31 » « 03 » 2016 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про формування навчальних дисциплін вільного вибору студентами
Житомирського національного агроєкологічного університету
(введено в дію з 01.04.2016 р. наказ №58а від 31.03.2016 р.)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку та подальшого вивчення студентами навчальних дисциплін із циклу вільного вибору для освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр».

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 62, пункт 15) та визначає процедуру проведення та оформлення запису студентів на вивчення блоку вибіркових навчальних дисциплін і подальшого формування за відповідною освітньою програмою навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів за варіативною частиною, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС (частини навчального плану – «Теоретичне навчання»), передбачених для даного рівня вищої освіти.

1.3. Для конкретизації планування та організації навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який формується на підставі обов'язкової частини навчального плану відповідної спеціальності та затвердженого переліку вибіркових дисциплін.

1.4. До переліку дисциплін робочого навчального плану входять нормативні дисципліни, дисципліни за вибором навчального закладу, що є обов'язковими для вивчення студентами даної спеціальності, та дисципліни вільного вибору, які студенти обирають самостійно.

1.5. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти або вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни, які вводяться вищим навчальним закладом, а також кафедрами університету з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб студентів, посилення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці та ефективного використання можливостей університету, сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій у межах базової спеціальності з метою формування державних фахових компетенцій здобувача відповідно до вимог ринку праці.

1.6. Вивчення студентами вибіркових дисциплін здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Житомирському національному агроекологічному університеті.

1.7. Вибіркові (вільного вибору студентів) дисципліни навчального плану підготовки фахівців в ЖНАЕУ можуть носити індивідуальний характер і вирішувати окрему поглиблену компетентність або бути об'єднанні під певною спеціалізацією, напрямом, кластером для формування відповідної комплексної компетентності.

Запропонована на вибір спеціалізація повинна надавати право студентам вільного вибору навчальних дисциплін (не менше однієї) в її межах.

1.8. Визначенні для вільного вибору студентів спеціалізації повинні бути спрямовані на формування у фахівців універсальних компетентностей.

або поглиблених за певним напрямом відповідної посади, або між фахових вимог для забезпечення господарської діяльності.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ВИБІР НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Вивчення дисциплін вільного вибору здобувачів доцільно планувати, в основному, методом самостійної роботи з використанням блокового підходу до їх вивчення в семестрі. Для цих дисциплін аудиторні заняття можуть складати до 1/3 від загальної кількості навчальних годин, передбачених згідно робочого навчального плану на вивчення дисципліни.

2.2. Перелік вибіркових дисциплін в робочому навчальному плані має містити більшу кількість кредитів навчальних дисциплін, хоча б на 1/3 від тих, що становлять 25% і більше вільного вибору студентів від загальної кількості кредитів ЄКТС. Перелік дисциплін вільного вибору перед кожним навчальним роком може змінювати структуру, доповнюватись або скорочуватись.

2.3. Обсяг дисципліни вільного вибору студента становить не менше 3 кредитів ЄКТС (90 годин).

2.4. Вивчення дисциплін за вибором студента першого рівня вищої освіти (ступінь бакалавра) – розпочинається з II семестру, для здобувачів другого рівня вищої освіти (ступінь магістра) – з I семестру.

2.5. Форма контролю дисципліни за вибором студентів відповідно до навчального плану.

2.6. Мінімальна чисельність здобувачів з вивчення вибіркових дисциплін повинна складати не менше 15 осіб.

2.7. Узагальнена інформація про вибір здобувачами вибіркових дисциплін накопичується в навчальних планах та передається деканатами у навчально-методичний відділ для врахування в розрахунку навчального навантаження відповідних кафедр на навчальний рік.

2.8. Пропозиції щодо змін до варіативної частини робочого навчального плану на наступний навчальний рік формуються на випускових кафедрах з врахуванням пропозицій гарантів освітніх програм, студентського самоврядування, роботодавців і державних стандартів. Зміни затверджуються згідно встановленого в університеті порядку і є обов'язковими для виконання науково-педагогічними працівниками університету.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. З метою підготовки організації освітнього процесу декани факультетів спільно із завідувачами випускових кафедр знайомлять здобувачів з переліком вибіркових дисциплін або їх сукупностей за відповідними спеціалізаціями, освітніми або робочими програмами, що сприяють здобувачам в одержанні в повному обсязі інформації про вибіркову дисципліну та можливі компетентності в наступні терміни: квітень – про

дисципліни непарного семестру, жовтень – про дисципліни парного семестру.

3.2. Викладання дисциплін вільного вибору студентів можуть здійснювати всі кафедри університету за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційного забезпечення, що є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями.

3.3. Для розробки та оновлення переліку вибіркових дисциплін (спеціалізацій) наказом ректора Університету (за поданням деканів факультетів) до 1 жовтня поточного навчального року на факультетах створюються робочі групи (за головуванням гарантів освітніх програм). Робочі групи аналізують забезпечення кафедр і потреби роботодавців щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями цієї роботи є:

- кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання НПП, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг);
- навчально-методичне забезпечення (навчально- методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації);
- інформаційне забезпечення
- вимоги роботодавців.

На підставі аналізу зазначеної вище інформації робочі групи до 15 жовтня формують перелік вибіркових дисциплін (спеціалізацій) та подають їх для розгляду на засідання випускових кафедр (до 25 жовтня) та погодження у науково-методичній комісії університету (до 1 листопада).

Для студентів освітнього рівня бакалавр, які зараховані на навчання на базі ОКР молодший спеціаліст (молодший бакалавр) у поточному році та магістр першого семестру навчання ці роботи виконуються в процесі фахових випробувань відповідно до 1 вересня.

Переліки вибіркових дисциплін (спеціалізацій) для певної спеціальності повинні узгоджуватися із компетентностями фахівців та їх доповнювати а також забезпечувати можливість студентів одержувати спорідненні компетентності інших спеціальностей.

Група студентів що вивчає окрему спеціалізацію має право внести зміни в структуру її навчальних дисциплін за колективним зверненням на випускову кафедру до 15 квітня кожного навчального року.

3.4. Комплекс вибіркових дисциплін (спеціалізацій) для вибору студентів і формування в майбутньому навчальних планів затверджується на науково-методичній комісії університету.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

4.1. Пропозиції щодо Переліку вибіркових дисциплін (спеціалізацій) університету окремо для кожного рівня вищої освіти, рекомендованих для

вивчення в наступному році, розміщують для ознайомлення здобувачів на інформаційних сайтах факультетів, кафедр не пізніше 1 листопада. У Переліку повинно бути зазначено короткий опис змісту дисципліни, цільове призначення (спеціалізація), можливі компетенції та кафедра, що викладатиме дисципліну.

4.2. За результатами вивчення Переліку вибірових дисциплін (спеціалізацій) здобувачі що навчаються на першому курсі подають заяву (додаток 1) на ім'я декана факультету, в якому вони навчаються, про обрані ними дисципліни до 15 листопада, для здобувачів ступенів вищої освіти магістр першого року навчання - до 10 вересня (непарний семестр).

Перелік обраних здобувачами дисциплін визначається відповідним розпорядженням декана.

4.3. Декани факультетів спільно із завідувачем випускової кафедри формують потоки чи академічні групи для вивчення вибірових дисциплін (спеціалізацій) здобувачами певної спеціальності і передають пропозиції в установлені терміни до навчально - методичного відділу для складання розкладу.

4.4. Якщо для вивчення окремої вибірової дисципліни не сформувалась мінімальна кількість студентів, то деканат доводить до відома студентів про необхідність вибору іншого блоку дисциплін, з яких сформувалась (чи сформується) кількісно достатня група студентів.

4.5. Студент, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибіровими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

4.6. Студент, який самостійно не визначився з переліком вибірових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, може бути рекомендований для включення в будь-яку групу за рішенням кафедри або за рекомендацією замовника освітніх послуг.

4.7. Студент в односторонньому порядку не може відмовитись від вільного вибору дисциплін (спеціалізацій). Самочинна відмова від вивчення курсу тягне за собою академічну заборгованість, за що студент може бути відрахований з університету.

4.8. Обрані дисципліни вносяться до робочих навчальних планів спеціальностей і визначають навчальне навантаження кафедр і конкретного викладача, яке розраховується до початку навчального року для навчальних планів і освітніх програм для здобувачів ступеня бакалавра та з 10 вересня для освітнього ступеня магістр.

4.9. Після остаточного формування і погодження академічних груп з вивчення вибірових дисциплін, інформація про вибірові дисципліни вноситься до індивідуального плану студента. З даного моменту вибірова дисципліна стає для студента обов'язковою.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Випускова кафедра може дозволити студентам-учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибіркові дисципліни, які прослухані в іншому університеті-партнері, але не передбачені навчальним планом відповідної спеціальності в університеті.

5.2 Випускова кафедра може дозволити перезарахування дисциплін у разі поновлення або переведення студента.

5.3. Перезарахування кредитів проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу за умови виконання їми функції споріднених компетенцій.

5.4. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться та затверджуються Вченою радою університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

5.5. Пункт 3.4. та розділ 4 даного Положення на 2016-2017 навчальний рік виконується до 01.06.2016 р.